

COVID-19 vírushelyzettel kapcsolatos tapasztalatok a radiográfusok szemszögéből

Sipos Dávid^{1,2}, *Petőné Csima Melinda*^{1,3}, *Repa Imre*², *Kovács Árpád*^{1,4}

¹ Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Kar, Diagnosztikai Intézet,
Képző Diagnosztikai Tanszék, Kaposvár

² Somogy Megyei Kaposi Mór Oktató Kórház, Dr. Baka József Diagnosztikai,
Onkoradiológiai, Kutatási és Oktatási Központ, Kaposvár

³ Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Neveléstudományi Intézet,
Gyermeknevelési Tanszék, Kaposvár

⁴ Debreceni Egyetem Általános Orvostudományi Kar, Onkoradiológiai Tanszék, Debrecen

Összefoglalás

Bevezetés: A COVID-19 vírusfertőzés sajátosságából adódóan komoly légúti panaszokat okoz. Differenciáldiagnosztikai szempontból a mellkasröntgen/mellkas CT felvétel elkészítése elkerülhetetlen, mely felvételek elkészítéséhez radiográfus közreműködése szükséges.

Célkitűzés: A radiográfusok közvetlen kontaktusba kerülnek COVID-19 igazolt/gyanús páciensekkel. Kutatásunk céljából tüztük ki, hogy felmérjük, mit tapasztaltak/miként hatott a vírushelyzet az említett munkavállalói kör tevékenységére.

Módszerek: 2021. január és 2021. március között online kérdőívet juttattunk el a Magyar Radiográfusok Egyesületének közreműködésével az Egyesület adminisztrációs rendszerében regisztrált radiográfusokhoz. Saját szerkesztésű kérdőívünk demográfiai változókra vonatkozó kérdéseken felül COVID-19 pandémiával kapcsolatos, többnyire zárt-, és egy nyitott kérdést tartalmazott.

Eredmények: Összesen 439 radiográfus töltötte ki kérdőívünket (354 nő és 85 férfi). A válaszadók 41,7%-a (n=183) sokkal többet dolgozik a vírushelyzet idején, azonban a radiográfusok 60,6%-nál (n=266) ez nem vezetett túlórához. A vizsgálat idején a válaszadók 16,9%-nál (n=74) már kimutatták a COVID-19 vírust, további 49,9% (n=219) került karanténkötelezettség alá. A radiográfusok 94,8%-a (n=416) vizsgált már munkavégzése során COVID-19 fertőzés gyanús páciens. Intézményen belüli áthelyezésre a minta 12,8%-ánál (n=56) volt példa. 10,3% (n=45) válaszadónál nem fordult elő COVID-19 fertőzés a közeli család, barát, kollégák körében. A válaszadók csupán 7,3%-a (n=32) ért egyet azzal az állítással, amely szerint a COVID-19 járvány hozzájárult a radiográfusok társadalmi megbecsüléséhez. A minta 62,0%-a (n=272) a COVID-19-cel járó kihívások ellenére nem fontolgatja nyugdíjba vonulását/szakmájának elhagyását.

Konklúzió: A radiográfusok fontos szerepet töltenek be a diagnózisalkotásban. A radiográfusok közel 95%-a találkozott munkássága során COVID-19 gyanús pácienssel. A fokozódó terhelés, a társadalmi megbecsülés hiánya hosszú távon potenciális veszélyt jelenthet a szakmai és magánéletére egyaránt, továbbá a mentális egészségre is.

Kulcsszavak: Radiográfus, COVID-19, társadalmi megbecsülés

The experiences of COVID-19 pandemic from the perspective of radiographers

Summary

Introduction: Due to the nature of COVID-19 virus infection, it causes severe respiratory complaints. From a differential diagnostic point of view performing a chest X-ray/chest CT scan is unavoidable which requires the assistance of a radiographer.

Objective: Radiographers come into direct contact with COVID-19 confirmed/suspected patients. The aim of our research was to assess what they experienced/how the current viral situation affected the activities of mentioned group of employees.

Methods: Between January 2021 and March 2021 an online questionnaire was sent to radiographers registered in the administrative system of the Society of Hungarian Radiographers. In addition to questions on demographic variables, our self-made questionnaire included mostly closed-, and one open question regarding the COVID-19 pandemic.

Results: A total of 439 radiographers completed our questionnaire (354 women and 85 men). 41.7% of the respondents (n=183) subjectively stated that they work much more during the viral situation, however, for 60.6% of the radiographers (n=266) pandemic did not lead to overtime work. At the time of the study, 16.9% (n=74) of the respondents have been already infected by the COVID-19 virus, and further 49.9% (n=219) were in quarantine due to COVID-19. 94.8% (n=416) of radiographers had already examined a patient suspected of COVID-19 infection at work. Intra-institutional relocation was reported in 12.8% of the cases (n=56). According to 10.3% (n=45) of the respondents COVID-19 infection did not appeared among their close family, friends or colleagues. Only 7.3% of respondents (n=32) agree with the statement that the COVID-19 epidemic contributed to the elevation of the perceived social status of radiographers. 62.0% of the sample (n=272) do not consider retiring/leaving their profession despite the various challenges associated with COVID-19.

Conclusion: Radiographers play an important role in the diagnostic algorithm, nearly 95% of radiographers met a suspected COVID-19 patient during their work. Increasing workload, lack of perceived social status can pose a potential threat to professional and private life and the mental health of this professional group.

Keywords: COVID-19, radiographers, social status

Irodalom

1. The first COVID–19 patient is dead. [Meghalt az első koronavírusos beteg.] Available from: <https://koronavirus.gov.hu/cikkek/meghalt-az-első-magyar-beteg> [accessed: May 12, 2021]. [Hungarian]
2. World Health Organization. Regional Office for Europe. (2020). Strengthening the health systems response to COVID-19: policy brief: recommendations for the WHO European Region (1 April 2020). World Health Organization. Regional Office for Europe. Available from: <https://apps.who.int/iris/handle/10665/333072> [accessed: May 12, 2021]
3. World Health Organization. Regional Office for Europe. (2020). Strengthening the health system response to COVID-19 in the WHO transmission scenarios: action points: action points for the WHO European Region (1 April 2020). World Health Organization. Regional Office for Europe. Available from: <https://apps.who.int/iris/handle/10665/333075> [accessed: May 12, 2021].
4. World Health Organization. Regional Office for Europe. (2020). Strengthening the health system response to COVID-19: technical guidance #1: maintaining the delivery of essential health care services while mobilizing the health workforce for the COVID-19 response, 18 April 2020. World Health Organization. Regional Office for Europe. Available from: <https://apps.who.int/iris/handle/10665/332559> [accessed: May 12, 2021].
5. Santarone K, McKenney M, Elkbuli A. Preserving mental health and resilience in frontline healthcare workers during COVID-19. *Am J Emerg Med.* **2020**; 38(7): 1530–1531.
6. Gyórfy Zs, Békási S, Szathmári-Mészáros N, Németh O. A telemedicina lehetőségei a COVID–19-pandémia kapcsán a nemzetközi és a magyarországi tapasztalatok és ajánlások tükrében [Possibilities of telemedicine regarding the COVID-19 pandemic in light of the international and Hungarian experiences and recommendations]. *Orv Hetil.* **2020**; 161(24): 983–992.
7. Protocols for Hungarian radiological departments in the period of COVID-19 virus pandemic. [Eljárásrend a COVID-19- fertőzéssel kapcsolatban radiológia osztályokon.] EMMI Egészségügyi Szakmai Kollégium, Radiológia Tagozat, Budapest, **2020**. [Hungarian]
8. Kunin M, Engelhard D, Piterman L, Thomas S. Response of general practitioners to infectious disease public health crises: an integrative systematic review of the literature. *Disaster Med Public Health Prep.* **2013**; 7: 522–533.
9. Vajer P, Csenteri O, Szabó J, Tamás F, Kalabay L. Háziorvoslás a COVID–19-járvány idején [Family medicine during COVID-19 pandemic]. *Orv Hetil.* **2020**; 161: 1699–1705. [Hungarian]
10. Betlehem J, Bánfai-Csonka H, Musch J, Deutsch K, Sánta E, Bánfai B. Az elsősegélynyújtási attitűd változása a COVID–19-járvány idején [Changes of first-aid attitude during the COVID-19 pandemic]. *Orv Hetil.* **2021**; 162: 571–578. [Hungarian]
11. Pellegrino J, Asselin N. Theoretical organization of motivations to attend first aid education: scoping review. *Int J First Aid Educ.* **2020**; 3: 18–29.
12. Savastano S, Vanni V. Cardiopulmonary resuscitation in real life: the most frequent fears of lay rescuers. *Resuscitation* **2011**; 82: 568–571.
13. Lewis S, Mulla F. Diagnostic radiographers' experience of COVID-19, Gauteng South Africa. *Radiography.* **2021**; 27: 346–351.
14. Foley S, O'Loughlin A, Creedon J. Early experiences of radiographers in Ireland during the COVID-19 crisis. *Insights Imaging.* **2020**; 11: 104.

15. World Health Organization (2020) Risk assessment and management of exposure of health care workers in the context of COVID-19. World Health Organization. Available from: <https://apps.who.int/iris/handle/10665/331496> [accessed: May 12, 2021]
16. Santarone K, McKenney M, Elkbuli A. Preserving mental health and resilience in frontline healthcare workers during COVID-19. *Am J Emerg Med.* 2020; 38: 1530–1531.
17. Lazáry J. Acute effects of the first period of COVID-19 pandemic on mental state. [A COVID-19 pandémia akut hatásai a pszichés állapotra a járvány első szakaszában.] *Neuropsychopharmacol Hung.* 2020; 22: 172–177. [Hungarian]
18. Shah SMA, Mohammad D, Qureshi MFH, Abbas MZ, Aleem S. Prevalence, Psychological Responses and Associated Correlates of Depression, Anxiety and Stress in a Global Population, During the Coronavirus Disease (COVID-19) Pandemic. *Community Ment Health J.* 2020; 57:101-110.
19. Iob E, Frank P, Steptoe A, Fancourt D. Levels of Severity of Depressive Symptoms Among At-Risk Groups in the UK During the COVID-19 Pandemic. *JAMA Netw Open.* 2020; 3:e2026064.
20. Osváth P. A COVID–19-pandémia mentálhigiénés következményei. Hogyan tudunk felkészülni a pszichodémiás krízisre? [Psychological outcome of COVID-19 pandemic. How can we prepare for a psychodemic crisis?] *Orv Hetil.* 2021; 162: 366–374. [Hungarian]
21. Czeglédi E, Tandari-Kovács M: A kiégés előfordulása és megelőzési lehetőségei ápolók körében [Characteristics and prevention of burnout syndrome among nurses] *Orv Hetil.* 2019; 160: 12-19. [Hungarian]
22. Révay E, Kegye A, Zana Á, Hegedűs K (2016): A túlélők mindennapjai. A hospice ellátásban dolgozók életminősége [The everyday life of survivors. The quality of life of hospice workers] *Orv Hetil.* 157: 1000-1006. [Hungarian]
23. Barello S, Palamenghi L, Graffigna G. Burnout and somatic symptoms among frontline healthcare professionals at the peak of the Italian COVID-19 pandemic. *Psychiatry Res.* 2020; 290: 113129.
24. Wu Y, Wang J, Luo C, Hu S, Lin X, Anderson AE, Bruera E, Yang X, Wei S, Qian Y. A Comparison of Burnout Frequency Among Oncology Physicians and Nurses Working on the Frontline and Usual Wards During the COVID-19 Epidemic in Wuhan, China. *J Pain Symptom Manage.* 2020; 60:e60-e65.
25. González-Sanguino C, Ausín B, Castellanos MÁ, Saiz J, López-Gómez A, Ugidos C, Munos M. Mental health consequences of the coronavirus 2020 pandemic (COVID-19) in Spain. A longitudinal study. *Front Psychiatry* 2020; 11: 565474.
26. Regehr C, Glancy D, Pitts A, LeBlanc VR. Interventions to reduce the consequences of stress in physicians: a review and meta-analysis. *J Nerv Ment Dis.* 2014; 202: 353–359.
27. Sipos D, Varga V, Pandur AA, Kedves A, Petóné Csima M, Cseh Sz, Betlehem J, Moizs M, Repa I, Kovács Á. Radiológiai osztályon dolgozó szakdolgozók kiégési szintje Magyarországon [Burnout level among radiology department workers in Hungary]. *Orv Hetil.* 2019; 160: 1070–1077. [Hungarian]
28. Sipos D, Freihat O, Pandur A, Tollár J, Kedves A, Repa I, Kovács Á, Csima M. Possible predictors of burnout among radiographers in Hungary: demographic and work related characteristics. *Kontakt* 2020; 22: 228-234.